STUDIES OF THE OTTOMAN DOMAIN
Cilt:1 Sayı:1 Ağustos 2011 Issn:2147-5210
www.thestudiesofottomandomain.com

HALK OZANIMIZ KUL HİMMET'İN ŞİİR DİLİ
THE POETIC DICTION OF THE BARD, KUL HIMMET

Hanifi VURAL*

Özet

Halk ozanlarımız da diğer şair ve edebiyatçılarımız gibi düşünen, üreten ve ürettiklerini söze dönüştüren önemli şahsiyetlerdir. Tarih içinde her gün yeni zenginliklere ulanarak tekâmül sınırlarını genişleten edebiyatımız, hassaten sözlü edebiyatımız ozanlarımızın "çevik dil"lerine çok şey borçludur.

Halkın içinde, halkla beraber yaşamış olan ozanlarımızdan biri de Almus'un Görümlü Köyünden Kul Himmet'tir. Ozanımız halk kültürüyle beslenen biri olarak bütünleştiği bu kültürü dile getirmede büyük bir ustalık örneği sergilemiştir. Bu bildiride, sözlü anlatım geleneğimizde ve halkın dilinde yaşayan kelimeleri, deyimleri sanatkârane bir edayla işleyen Kul Himmet'in kısaca hayatı, sanatı ve şiirinin dili irdelenecektir.

Anahtar sözcükler: Kul Himmet, şiir, sanatkâranelik, şiir dili, dil.

Abstract

Bards, like other poets and wo/man of letters, are important figures who can think, produce and put their products into words. Our literature, especially oral literature, which broaden our horizon and prosper permanently owes a great deal to the bards' influential use of language.

One of the bards integrated with public is Kul Himmet who lives in Görümlü, a village of Almus, Tokat. As an individual cultivated with the fundamentals of society, the bard shows great success to utter these cultural values. In this paper, the life, works and poetic diction of Kul Himmet who used vehemently idioms and words which are common in our community and oral literature will be examined.

Key Words: Kul Himmet, Poetry, Artistry, Poetic diction, Language.

Kul Himmet'i konu edinen hemen her kaynak onun 16. yüzyılda yaşamış bir Alevi ozanı olduğunu ortaya koymaktadır. Yedi ulu ozandan[1] biri olan Kul Himmet'in yaşadığı dönem hakkında Sadettin Nüzhet şunları söylemektedir: "*Hayatı hakkında malumata sahip değiliz. Yalnız 'Menakıbü'l-Esrar Behcetü'l- Ahrar' adlı eserde bazı şiirleri kayıtlı olduğuna göre, 16. asırda yaşadığı kuvvetle söylenebilir. Bektaşilerin tertip ettikleri mecmualarda*

* Prof. Dr. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen-Ed. Fak. Türk Dili ve Ed. Böl.
[1] Diğerleri şunlardır: Şah Hatayî, Pir Sultan Abdal, Yemenî, Viranî, Fuzulî ve Seyit Nesimî.

Hatayi ve Pir Sultan'la beraber en çok bu şairin manzumelerine tesadüf edilmektedir. Bu da gerek yaşadığı devirde ve gerekse sonraki devirlerde büyük bir şöhret temin ettiğini göstermektedir."[2]

Alevi-Bektaşi geleneğinde; şair olarak, Pir Sultan Abdal'dan sonra geldiği kabul edilen Kul Himmet'in doğum ve ölüm yılları kesin olarak bilinmemektedir. Ahmet Kabaklı'nın *Türk Edebiyatı* ansiklopedisinde ve diğer birkaç ansiklopedide[3], Kul Himmet'in XVI. yüzyılın sonraları ve XVII. yüzyılın başlarında yaşadığı söylenmiştir.

" Deli gönül Şah Abbas'ı arzular
Her andıkça azalarım sızılar
On iki imam atasıdır, gaziler
Arzumanım şah-ı merdan Alidir"[4]

Dörtlüğünde geçen ve Safevi Şahlarından olan Şah Abbas, XVI. yüzyılın ikinci yarısında ve XVII. yüzyılın ilk yarısında yaşamıştır. Kul Himmet'in bu şiirinde Safevi Şahlarına bağlılığı da görülmektedir.

Onun asıl adının Hüseyin olduğunu da şiirlerinden anlamaktayız.

" *Adımı annem Hüseyin koydu*
Babam Muhyeddindir imama çıkar"[5]

Yine bu şiirde Kul Himmet'in babasının "Muhyeddin" adında bir Bektaşi önderi olduğu anlaşılmaktadır.

Tokat'ın Almus ilçesine bağlı Görümlü Köyünden olan Kul Himmet, şiirlerini Alevi-Bektaşi çizgisinde sürdürmüş ve şiirlerinde pirlere, ululara sıkça yer vermiştir. Şair; güçlü söyleyişinin yanında, tarikat bilgilerini, peygamber hikâyelerini, evliya menkıbelerini, şiir mazmunlarını ve tasavvuf ögelerini şiirlerinde ustaca kullanmıştır. Örneğin bir şiirinde gül mazmununu Hz. Peygamber ile nasıl kullandığını ve şiirdeki tasavvufi ögeleri açıkça görebiliriz.

Gül kokusu Muhammed'in teridir
Gönlü saf olanlar Hakk'ın yâridir
Âşıka maşûğun bergüzârıdır
Sevdalar, nasibler, nurlar saçılır"[6]

---

[2] Nüzhet, Sadettin, *Bektaşi Şairleri ve Nefesleri cilt 1-2*, İstanbul,1944, s.170.
[3] Kabaklı, Ahmet, Türk Edebiyatı, II. Cilt s.431, Türk Eğitim Vakfı Yayınları, İstanbul – 2006
Büyük Türk Klasikleri, VI. Cilt s. 12, Söğüt Yayıncılık, İstanbul 2004
Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, V. Cilt s. 434, Dergâh Yayınları, İstanbul -1982
[4] Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, V. Cilt s. 434, Dergâh Yayınları, İstanbul -1982
[5] Çoban, İrfan, Kul Himmet, Görümlü Köyü Kul Himmet Sevgi ve Dostluk Derneği, s.7, Tokat - 1997

Kul Himmet'in yaşadığı dönem Osmanlı Devleti ile İran Safevi Türk Devleti arasındaki gerginliklere sahne olmuştur ve bu gerginlik zamanla savaşa dönüşmüştür. Gerek Safevi Devletini Anadolu'daki Alevileri kendi yanına çekme propagandaları, gerek Alevilerin Osmanlı'dan çok mezhepsel yakınlıktan dolayı Safevilerden yana olması, gerek Osmanlı Devleti'nin Alevilere baskıcı tutumu küçük çapta ayaklanmalara sebep olmuştur. Aynı zamanda Alevi-Bektaşi şairlerinin Şah'ı övücü şiirlerinden rahatsız olan Osmanlı yönetimi bu şiirleri yazan ve propaganda hâline getiren şairlere idam fermanı hazırlatmış[7] ve Pir Sultan Abdal aynı dönem içinde asılmıştır. Pir Sultan Abdal'ın asılmasından sonra Kul Himmet hem şiirleriyle hem de mücadelesiyle Pir Sultan'ın bıraktığı yerden devam etmiştir. Yıllar boyu köyünden uzak kalarak ve saklanarak yaşayan Kul Himmet, daha sonra olayların durulmasıyla köyüne gelmiş ve burada gözlerini hayata yummuştur.

Kul Himmet güçlü sanatı kendinden sonraki şairleri de etkilemiş ve Kul Himmet ismini yaşatmak isteyen şairler aynı mahlası faklı küçük değişikliklerle kullanmıştır. Mesela Kul Himmet Üstadım mahlasıyla biri 18. yüzyılda diğeri 19. yüzyılda yaşayan iki şairin var olduğu bilinmektedir.[8]

Halkın içinde halkla birlikte yaşayan, duygulanımlarını dönemin halk Türkçesiyle, zengin ve aynı zamanda sade bir dille terennüm eden şairimizin derlenebilmiş deyişlerini[9] bu yönüyle ele aldığımızda küçümsenmeyecek düzeyde ortaya çıkan malzemeyi ayrı ayrı başlıklar altında incelemeyi uygun gördük:

Günlük Dile Ait Söyleyişler

Hasan Hüseyin'i *irehin* verdi (İ.A./1)[10]

---

[6] Kabaklı, Ahmet, Türk Edebiyatı, II. Cilt s.431, Türk Eğitim Vakfı Yayınları, İstanbul – 2006

[7] " Kızılbaşlıkla müttehem olan kimselerin defterleri sureti gönderildiği ve şer'ile teftiş olup (suçu) sabit olursa idam edilmeleri…" Aslanoğlu İbrahim, Pir Sultan Abdallar, s.49.

[8] Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, V. Cilt s. 434, Dergâh Yayınları, İstanbul – 1982,
Aslanoğlu, İbrahim, Kul Himmet, Ekin Yayınları, İst. 1997, s.7.
Özmen, İsmail, Alevi-Bektaşi Şiirleri Antolojisi -2-, Kültür Bkanlığı Yayınları, 1998, Ankara, s.289-290.

[9] Değerli Halk bilimi araştırmacısı Doğan Kaya şiirlerinin sayısı hakkında şunları söylemektedir: "Kul Himmet hakkında en son ve en derli-toplu çalışmayı ortaya koyan İbrahim Aslanoğlu'nun kitabında, ona ait 143 şiir bulunmaktadır. Aslanoğlu, kitabında önceki yayınlardaki ve yirmiden fazla cönkteki Kul himmet mahlaslı şiirlerle bu sayıya ulaşmıştır. Şiirlerin ölçülerine göre dağılımı şu şekildedir: 7 heceli 1, 8 heceli 26, 11 heceli 104 ve aruz vezni ile 7. Kul Himmet'in ilk defa 36 şiiri yayımlanmış ve Cahit Öztelli tarafından bu sayı 87'ye ulaştırılmıştır. Biz de Aslanoğlu tarafından ulaştığı 143 sayısına 13 şiiri ilâve edeceğiz ve böylelikle Kul Himmet'in 156 şiiri edebiyatımızda yer almış olacaktır." Kul Himmet: Âşık Edebiyatı Araştırmaları. İstanbul 2000: 421-432.

Ancak, İbrahim Aslanoğlu'nun kitabında ve Doğan Kaya'nın makalesinde yer alan deyişleri karşılaştırdığımızda üç tanesinin daha ortak olduğunu tespit ettik. (Doğan KAYA - 3. şiir ile İ.A.- 9. şiir, D.K.- 8.şiir ile İ.A. - 132.şiir, D.K. -11 şiir ile İ.A. - 91. şiir aynı bazı kelimelerde farklılıklar olsa da genel itibariyle aynı şiirler.) Böylece Kul Himmet'in şiir sayısı iddia edildiği gibi 156 değil, 153 adettir.

[10] İ.A kısaltması İbrahim Aslanoğlu'ndan, D.K. kısaltması ise Doğan Kaya'dan alınanları göstermektedir.

İncil yürümedi *uruhban* şaştı (İ.A./1)
Doksan bin akçayı aldı *pay etti* (İ.A./1)
Kalenin kapısı çınlar *göğ* idi (İ.A./1)
Ali'nin alnında Zöhre göründü (İ.A./1)
Menim ne haddim var hocam söyledi (İ.A./4)
Irıl karaltı olma dükkan yanında (İ.A./5)
Bir *kardaşın* dört kapısı tamamdır (İ.A./5)
Dünyanın ardına düşme kallaştır (İ.A./5)
Nic'edeyim n'eyleyeyim ben sana (İ.A./6)
Göründü Hak Çalap lütfundan *n'etti* (İ.A./8)
İmam *Irıza'nın* sözün haklarım (İ.A./10)
Mümine *ırahmet* yezide ceza (İ.A./13)
Ateşim yanmadan *koğlandı* gine (İ.A./17)
Anı *kokulayan* mahrum kalmadı (İ.A./19)
Be erenler *hizmet eylen* uluya (İ.A./21)
Kafir bir demişem iki *dimenem* (İ.A./21)
Çiğ lokmayı *ırızasız yemenem* (İ.A./21)
Varmaz idi *hepisi* de sılaya (İ.A./21)
On iki *irenkten metah* dokudu (İ.A./22)
Bilesince elin sundu güzel şah (İ.A./23)
Onda gazilerin hali *nic'oldu* (İ.A./24)
Kanber *eyerliyenecek* Düldül'ü (İ.A./24)
Öğlen ondur sünnet *ilen farzınan* (İ.A./27)
İmam Zeynel *zülüfüne* bağlandım (İ.A./28)
İbrail ileri *gelemen deyü* (İ.A./29)
Ali *Baba'yınan* Hacı Bektaş'ı (İ.A./30)
Muhammed Taki'nin *inayetiyçün* (İ.A./30)
Irahmeti boldur şefaat kanı (İ.A./31)
Horasan'dan kalktı *Urum'a* geldi (İ.A./33)
Hiç *kesmenem* eteğimden elimi (İ.A./34)
Kul Himmet *göçmezden bundan* ya Ali (İ.A./35)
Onun *rızgın* veren Ali değil mi (İ.A./40)
İrehberim doğru göster yolumu (İ.A./41)
Varıncağız on dört on beş yaşına (İ.A./42)

Kahpe felek sana *n'ettim n'eyledim* (İ.A./43)
Ya kim sevmez *sencileyin* güzeli (İ.A./44)
Kul Himmet'im eyder Mehdi nic'oldu
On'ki imamların tahtı *yüc'oldu*
Pirin eşiğine giden *hac'oldu* (İ.A./45)
Ali Muhammed'i *gönderi geldi* (D.K./1)
Döndürdi kafirin dine *hepini* (D.K./1)
Sar'öküzün *bastıcağı* mermerin (D.K./2)
Kalk *karındaş* yola *gidek* ((D.K./4)
Murad u maksuda *erincek* ((D.K./4)
Muhammed Ali'nin cemalin *görek* (D.K./5)
Buncağız kusura kalma efendim (D.K./6)
Sana derim *be hey* sofi (D.K./8)
Bakır Cafer-i Sadık'ı *görelden* (İ.A./53)
Gelen gitmiş biz *nemize* duralım (İ.A./54)
Kırmızı güllerin *yanıp tütende* (İ.A./58)
Yüce dağ başında *menefşe* biter (İ.A./58)
Uruhtan bedene geçti nazların (İ.A./59)
Lanet olsun *yürü bre* havariç (İ.A./63)
Göründecek imana gele kafirler (İ.A./65)
Be gaziler Muhammed'in Ali'nin (İ.A./72)
Yârini görünce *titirer* canı (İ.A./74)
Okuyam fermanı *bildirem deyü*
Cihanı kendime *güldürem deyü*
Düşürem erimi *öldürem deyü* (İ.A./74)
Yalınız bir şehri yıkıyor biri (İ.A./74)
Bahıtlı şunları seven canları (İ.A./75)
Nice *bencileyin* derdimendi var (İ.A./76)
Doğru söyleyene dilde *nemiz* var (İ.A./77)
Ha deyip de bir menzile yetince (İ.A./86)
Öğrenegör Hakk'ın *zanaatıdır* (İ.A./90)
Arabice benden *sual sordular* (İ.A./94)
Kelp *irakip* ize düşmüş zengindir (İ.A./95)
İşaret *parmağınan* hayber kapısı (İ.A./99)

Kuduretten hun karışmış hununa (İ.A./99)

Di gel kimin oğlusun (İ.A./109)

Size derim *be hey* canlar (İ.A./110)

Çağırıram *gel ha gel* (İ.A./118)

Yürü bire yalan dünya (İ.A./123)

Gözü *kanlu nere* girmiş (İ.A./126)

*İrgö*r bir er değil midir (İ.A./131)

Seni *koyam nere gidem* (İ.A./135)

Benim *nem* var daha senden ileri (İ.A./138)

Yatıncağız yer ederdi gövdesine hasırdaki ipler (İ.A./139)

Uyduk imama *deyicek* Allahü ekber Allahü ekber (İ.A./139)

Menim arzuhalim her dem şahadır (İ.A./140)

Bilirsin *ki be hey* dilber gene her şeyde mevcutsun (İ.A./141)

Günlük Dile Ait Kelimeler

Öğ- : Kâfirler oturmuş kalesin öğer (İ.A./1)

Çaput : Her çaput başlılar bacı olur mu (İ.A./2)

Kal ol- : Zer gibi sararıp kal olmayınca (İ.A./2)

Gel ol- : Mürşit nazar edip gel olmayınca (İ.A./2)

Hak ol- : Derdmend olmayınca gönül hak olmaz (İ.A./2)

Çak ol- : Âşık olmayınca sine çâk olmaz (İ.A./2)

Özüleş- : Terler özüleşti sual eyledi (İ.A./4)

Salaca : Fatm'Ana'nın salacasın görünce (İ.A./4)

Yun- : Yundu âb-ı zemzem suyla pâk oldu (İ.A./4)

Sabak : Sabakın bilmeden sabak alırsın (İ.A./6)

Yağınsız : Yağınsıza nesne gelmez haçından (İ.A./6)

Uc : Kul Himmet der vefasız yâr ucunda (İ.A./6)

Şavk : Evvel şavkı düştü fani dünyaya (İ.A./8)

İvir- : Dünü günü ezberimde ivirdim (İ.A./8)

Yed- : Kara don giyip de ak deve yeden (İ.A./9)

Yuğrul- : Dört terkipten tamam oldum yuğruldum (İ.A./10)

Metah : Çok metah yüklendim Hind'e Yemen'e (İ.A./11)

Cücük : Cücüğünü sevmez yuvası ile (İ.A./11)

Pac : Zindanda Zeynel'in pacını veren (İ.A./13)

Koğlan- : Ateşim yanmadan koğlandı gine (İ.A./17)

Seğirt- : Hayallerin can evime seğirtti (İ.A./17)

Aşna : Gönül aşnasını buldu yitirmez (İ.A./17)

Sağlan- : Yâr geldi yaralar sağlandı gine (i.A./17)

Uşan- : Ali bu sözleri duydu uşandı (İ.A./21)

Alarga : Alarga dur bekle ey hatun kişi (İ.A./21)

Kakı- : Uyan kafir deyip devi kakıdı (İ.A./21)

Yapça : Ali Zülfikar'ı yapça değdirdi (İ.A./21)

Muşta kıl- : Bunca canlar muşta kıldı sılayı (İ.A./21)

Sağalt- : Kul Himmet sağalttı bu azim yeri (İ.A./21)

Ağu : Hasan ağu içti bize gam oldu (i.A./22)

Em : Şah Hüseyin bir yaraya em oldu (İ.A./22)

Uğru : Özün uğrusunu ele vermezsin (İ.A./23)

Zağla- : Zağladı Zülfikar kınından geldi (İ.A./24)

Yetür- : Cebrail asker yetürdü tez varı (İ.A./24)

Ün et- : Gaziler tekbir okudu ün etti (İ.A./24)

Esirü- : Kırklar esirüdi içtiği meyden (İ.A./25)

Sadalaş- : Arı gibi sadalaşır ünleri (İ.A./26)

Bürük : Yüzün görme yüzü gözü bürüğün (İ.A./29)

Tanla- : Ahmaklık edersin sözüm tanlarsan (İ.A./29)

Minnetçi : Sana minnetçi saldım Ergunaşı (İ.A./30)

Cüst : Güzel imamların o cüstü denkte (İ.A./31)

Gerden : Taze gerden baş gösterir sahrada (İ.A./31)

Yılkın : Kula kul satıldın yılkın satar da (İ.A./31)

Hepi : Biri ayağa kalktı oturdu hepi (İ.A./31)

Şemle : Orada kırk pare buldu şemleyi (İ.A./31)

Emle- : Kul Himmet'in yaresini emleyi (İ.A./31)

Yeldir- : Kanber gibi hizmetine yeldirsen (İ.A./34)

Bile : Dizbediz gelip de bile otursun (İ.A./34)

Ko- : Doksan bin küffarda hayfın komazdı (İ.A./38)

Eğin : Giyindi eğnine donandı Ali (İ.A./39)

İlen- : Lanetullah dedi ilendi Ali (İ.A./39)

Kebban : Korktuğum kebbana uğratma beni (İ.A./40)

Irgat- : Döküp dallarımı ırgatma beni (İ.A./41)

Dolun- : Kul Himmet'im şemis doğar dolunur (İ.A./41)

Yeldir- : Seraser sevdaya yeldirdin beni (İ.A./42)

Sağal- : Biri sağalmadan biri çıkıyor (İ.A./43)

Car : Şu sefiller carına yeten Ali'dir (D.K./1)

Yalıncık : Yalıncık duacımız (D.K./7)

Yetik : Yetik Kul Himmet'im yetik (D.K./10)

Ayağa dur- : Ali'm ol demde de ayağa durdu (İ.A./1)

Çiğin : Ağır yüklerini indir çiğninden (İ.A./47)

Eğin : Ar namus gömleğin çıkar eğninden (İ.A./47)

Berk ur-: Çıkıp arş yüzünde daim berk uran (İ.A./53)

İye : Hem kendisin hem iyesin sevdiğim (İ.A./53)

Deyil- : Ol İmam Bakır'ın sırrı deyilmez (İ.A./54)

Ir- : İkiliği kalbimizden ıralım (İ.A./54)

Umu : Ali dergâhında umum var benim (İ.A./55)

Yeriş- : Yeriş İmam Abbas cenab-ı alim (İ.A./56)

Külünk: Ferhat ile külünk çaldım kayada (İ.A./57)

Zarınç et- : Aşıkın ardınca zarınç edersin (İ.A./59)

Yabırakla- : Vardı bir sarp yeri yabırakladı (İ.A./59)

Firaklan- : Kul Himmet derdinden çok firaklandı (İ.A./59)

Gölcek: Murat gölceğinde gönül süzüşlüm (İ.A./59)

Balkı- : Zeynel Abidin'in balkıyor nuru (İ.A./62)

Naçarlık : Naçarlıktan beri edip Veli'yi (İ.A./63)

Tutya : Gözlerine tutya gerek talibin (İ.A./65)

Ulaşık : Ruhun ermişi dosta ulaşıktır (İ.A./64)

Yağarlık : Yollar haramilik beller yağarlık (İ.A./64)

Üleş : Manide şu dünya murdar üleştir (İ.A./64)

Sürüş- : Zahid bizim ile niçin sürüşür (İ.A./64)

On- : Âlemde onmasın hey gidi Yezit (İ.A./67)

Üş- : Hariciler ok attılar üştüler (İ.A./72)

Kov : Kıyamet kopsa kov söyler unutmaz (İ.A./74)

Sürek : Süremez kimse Şeyh Safi süreği (İ.A./79)

Göçek : İstanbul'da yazılıdır göçeği (İ.A./81)

Yören-: Yad avcı gelmesin sen sana yören (İ.A./83)

Yeğin : Coştu dalgalarım firkatim yeğin (İ.A./84)

Urun- : Başına urunmuş elifi tacı (İ.A./84)

Peyik : Anda Muhammed'e peyik saldılar (İ.A./85)

Ölük : Selman geldi ölüğünü eledi (İ.A./85)

Çiğit : Elmayı yedi de çiğidin attı (İ.A./85)

İşlek : İkisinin işleği sırrı sır oldu (İ.A./85)

Haklat-: Ali'dir Leyla'yı sevip haklatan (İ.A./87)

Şaklat-: Ali'dir Ferhat'a kaya şaklatan (İ.A./87)

Buğuz : Garazdan buğuzdan kinden kesil dur (İ.A./92)

Sınuk : Bin sınuk bendimi sar Hacı Bektaş (İ.A./96)

Kıya : Bir kıya bakışla piri yandıran (İ.A./99)

Öğüş- : Öğüşmüş kuşlar suyunu içmez (İ.A./103)

Irıl- : Serime bir damar çöktü ırılmaz (İ.A./105)

Eğ : Aşinada gönül eğlerimiz var (İ.A./106)

Düzel- : Kul Himmet'im sen de katara düzel (İ.A./106)

Düve : Bir düveyi yardı yedi dördünüz (İ.A./108)

Suvar- : Anı suvarmak gerek (İ.A./109)

Yadlu : Yadlu huyun terk edip (İ.A./109)

Mısmıl: Mısmıl eder hepimizi (İ.A./110)

Fetreci : Fetreci lokma versin (İ.A./110)

Azuk : Ali'nin yoktu azuğu (İ.A./112)

Bun : Bun deminde yetesi (İ.A./114)

Bedir ay : Yüzün benzer bedir aya (İ.A./115)

Çiskin : Çiskin dağlar başı çiskin (İ.A./117)

Toy : Cömert olan acı toylar (İ.A./121)

Yas- : Kurulu yayların yastı (İ.A./125)

Gön : Dağlardan kalındır gönü (İ.A./129)

Kıran : Pâk edenin kıranıdır (İ.A./132)

Dep- : Depip atın doldurmadın (İ.A./134)

Cazu : Cazu n'eyledi dünyaya (İ.A./136)

Begül : Hak diye ki bağışladım Hüseynî'leri begül ü yekser (İ.A./139)

Yetken: Kâzım Irıza'ya yetken kân-ı kârhaneye düştü (İ.A./140)

Arkaik Unsurlar

Zağla- : Ali'm mancınığa bindi zağladı (İ.A./1)

Deyü : Ne var ne yok deyü sual sordular (İ.A./1)

Eyit- : Kul Himmet'im eydür vücut pak olmaz (İ.A./2)

Ün : Hakk'ı zikreyle sen nice bin ünde (İ.A./3)

Don : Fatm'Ana'nın hub donların soyunca (İ.A./4)

Ol : Ol cennet kuşları bahçeye girdi (İ.A./4)

Yarlıgan- : Yarlıganır ehl-i irfan yanında (İ.A./5)

Çalap : Göründü Hak Çalap lütfundan n'etti (İ.A./8)

Anınçün : Anınçün yarattı güneşi ayı (İ.A./8)

Anlar : Cem oluben anlar gelmedi mi ya (İ.A./8)

-uban/-üben : Küfr edüben helak olmadı mı ya (İ.A./8)

Cem oluban anlar gelmedi mi ya (İ.A./8)

Ur- : Yemen'de taç urup hırka giyenler (İ.A./9)

Bile : Cercis ile bile öldüm dirildim (İ.A./10)

Andan : Andan hasıl oldu güruh-ı naci (İ.A./18)

Uçmak: Arslan gördü sekiz uçmak ilinde (İ.A./18)

-gıl : Sen seni sanmagıl divane deli (İ.A./18)

Anı : Anı kokulayan mahrum kalmadı (İ.A./19)

Ana : Ana söyleyecek sözüm var dedi (İ.A./21)

Yarlıga- : Güzel şahım yarlıgamış anları (İ.A./25)

-updur/-üptür : Aşık olan bu doludan içüptür

Huri kızlar ile konup göçüptür (İ.A./27)

Olupdur her derde derman (İ.A./122)

Sencileyin : Sözü nedir sencileyin çürüğün (İ.A./29)

Çün : Çün nazar kılınca levhin aşkına (İ.A./30)

Kandan: Geçersin günahtan kandan ya Ali (İ.A./35)

Anın : Anın katarından ayırma bizi (İ.A./45)

Kande : Anasının kande olduğun bilesin ((D.K./2)

İlerü : Herhalde ilerü gelemez deyü (D.K./6)

Kangı : Kangı ay kangı gün nazil olmuştur (İ.A./82)

Ana : Dedim bir harfim var manasın ana (İ.A./91)

İmdi : Anlamazsan bir gerçeğe sor imdi (İ.A./91)

Şol : Şol zamandan beri karışmadı kanın kanına (İ.A./137)

Çü : Çü baştan ayağa cismin ziyadır (İ.A./140)

Kamu : Kamu müminler ile vasl-ı didar-ı cennete (İ.A./143)

Zıtlıklar

Ne var ne yok : Ne var ne yok deyü sual sordular (İ.A./1)
Irak yakın : Irakta arama vardır yakını (İ.A./2)
Zahir batın : Zahiri batını bir olmayınca (İ.A./3)
Gözlü gözsüz : Gözlü görür bizi gözsüz göremez (İ.A./3)
Gece gündüz : Gece gündüz daim zar olmayınca (İ.A./3)
Ağla- gül- : Leyl ü Nehar ağlar dahi gülemez (İ.A./3)
Leyl ü nehar : Leyl ü Nehar ağlar dahi gülemez (İ.A./3)
Olur olmaz : Kulak vermem her olur olmaz söze (İ.A./3)
Varlık yokluk : Varlığın yokluğa bazar etmezsen (İ.A./5)
Kul sultan : Kulun ne haddi var sultan yanında (İ.A./5)
Kara ak : Kara don giyip de ak deve yeden (İ.A./9)
Gel- git- : Neye gelmiş neye gitmişim ben de (İ.A./10)
Al- ver- : Eğer alır isen bir haber verdim (İ.A./10)
Öl- diril- : Cercis ile bile öldüm dirildim (İ.A./10)
Mümin yezit : Mümine ırahmet yezide ceza (İ.A./13)
Ara- bul- : Hakk'ı arayanlar bulsun özünde (İ.A./14)
Gizli ayan : Ayan olsun sana hep gizli sırlar (İ.A./15)
Ulu küçük : Uluya hizmet et küçüğe izzet (İ.A./15)
Barış- küs- : Barış hasmın ile küsülü gezme (İ.A./16)
Tatlı acı : Verince tatlıdır alınca acı (İ.A./18)
Sağ sol : Bir sağıma baktım bir sol omuzum (İ.A./18)
Genç koca : Gençlik yaza hasret kocalık güze (İ.A./19)
Gece gündüz : Gece kadir gündüz bayram günleri (İ.A./26)
Sual cevap : Sualine cevap vermeğe geldim (İ.A./29)
Alçak yüksek : Alçakta yüksekte yatan erenler (İ.A./32)
Ağlat- güldür- : Her dem ağlatırsın bir dem güldürsen (İ.A./34)
Yakın ırak : Hû deyince yakın eyler ırağı (İ.A./38)
Doğ- dolun- : Kul Himmet'im şemis doğar dolunur (İ.A./41)
Ak kara : Bir kemlik görmedim aktan karadan (İ.A./43)
Dost düşman :Anda fark et düşmanını dostunu (D.K./5)
Evvel ahir : Evveli Muhammed ahiri Ali (İ.A./50)

Aç- ört- : Kimin açıp kimin örtmeğe geldim (İ.A./51)

Var yok : Yok değildim şu cihanda var idim (İ.A./56)

Rahmet lanet: Sevene ırahmet sevmeze lanet (İ.A./63)

Yüce engin : Çıkmış yücesine engine bakar (İ.A./74)

Alçak yüce : Alçaktan yüceye çıkar avratlar (İ.A./74)

Cennet cehennem: Zira cennet zattır cehennem sıfat (İ.A./90)

Yahşi yaman : Yahşiyi yamanı yaratan Hak'tır (İ.A./95)

Küçük büyük : Küçük büyük mümin müslim varımız (İ.A./101)

Tekrarlar

Gün bir yandan doğar bir yandan döner (İ.A./1)

Evliya darına saf saf duranlar (İ.A./5)

Neler geldi neler geçti başına (İ.A./7)

Çifte çifte pınarlarım akardı (İ.A./7)

Kimi çalgı çalar kim gûyende (İ.A./7)

Hem çağıran hemi lebbeyk diyen (İ.A./9)

Neye gelmiş neye gitmişim ben de (İ.A./10)

Sitem görmeyenler sitem süremez (İ.A./16)

Coştu Kul Himmet'im coştu ayılmaz (İ.A./17)

Dev elinden aman aman çağırdı (İ.A./21)

Biri ayın biri gayın lam oldu (İ.A./22)

Hak katında saf saf oldu melekler (İ.A./23)

Kimin nihan kimin aşikâr kıldı (İ.A./23)

Gerek omuz gerek baş meydanında (İ.A./24)

Allah medet ya Muhammed ya Ali (İ.A./30)

Bazen Kâbe'de göründü bazen sahrada (İ.A./30)

Deste deste gülün dersem ya Ali (İ.A./34)

Anda ayak ayak indirdin beni (İ.A./42)

Çeke çeke ben bu dertten ölürüm (İ.A./43)

Yanalım da deli gönül yanalım (İ.A./44)

Kumru dost dost deyü öten Ali'dir (D.K./1)

Ecel kayıp nasip kayıp er kayıp (D.K./1)

Düzüm düzüm olmuş yüzünün beni (D.K./2)

Türab ide özün türab ol türab (D.K./5)

Sabreyle gönül sabreyle (D.K./9)
Pare pare yalan dünya (D.K./10)
Ah şu kaşa ah şu göze (D.K./10)
Yetik Kul Himmet'im yetik (D.K./10)
Edep öğren erkân öğren otlu gez (D.K./12)
Her sabah her sabah ötüşür kuşlar (İ.A./46)
Kimin alıp kimin satmağa geldim (İ.A./51)
Hem dinim hem imanımsın sevdiğim (İ.A./53)
Hal evinde hal olalım hal ile (İ.A./54)
Ne buldun ne ararsın yetmiş ikide (İ.A./54)
Gahi firkat gahi demim var benim (İ.A./55)
Gittikçe gittikçe yar uzaklaştı (İ.A./59)
Ezeldendir ezeldendir ezelden (İ.A./63)
Yetir nefsin gülün yetir talaştır (İ.A./64)
Beri gel beri gel gelebilirsen (İ.A./64)
Var imdi gül imdi gülebilirsen (İ.A./64)
Dünyaya geldiği gün bugün bugün (İ.A./72)
Hışım hışım ile hem soran ola (İ.A./72)
Yâre yâr olanlar bana yâr ise (İ.A./ 73)
Kime kimden kimi şekva edeyim (İ.A./73)
Her sabah her sabah kalkar silkinir (İ.A./74)
Derin derin kuyu kazar avratlar (İ.A./74)
Gâh gelir gülşende gökte görünür
Gâh gelir isimde dilde görünür
Gâh vücuda girer sultan görünür
Aşıkların türlü türlü fendi var (İ.A./76)
Kime mürşit kime rehber demeli (İ.A./82)
Kim kesti kim biçti kime giydirdi (İ.A./82)
Gel beri gel beri gelebilirsen (İ.A./86)
Gülde burcu burcu kokan Ali'dir (İ.A./86)
Ne bağdır ne bağvandır ne güldür (İ.A./91)
Ilgıt ılgıt esen yel Hacı Bektaş (İ.A./96)
Ne gökte bulut var ne yerde rahmet (İ.A./105)
Düşüne düşüne söyle sözünü (İ.A./105)

Bölük bölük olup gelen dedeler (İ.A./108)

Şahım şahlar şahıdır (İ.A./109)

Ağlar gezerim cihanda

Ali diye Ali diye

Yalvarırım Muhammed'e

Ali diye Ali diye (İ.A./111)

Kumru dost dost diye öter (İ.A./111)

Kul Himmet'im katar katar

Gevher alır gevher satar (İ.A./111)

Sora sora karlar yağar (İ.A./115)

Kıya kıya bakışların (İ.A./115)

Nerde nerde bu pınarda (İ.A./115)

Kaşı kirpik deste deste (İ.A./117)

Budur evvel budur ahir (İ.A./119)

Söyler düşünü düşünü (İ.A./121)

Yeter güzel hocam yeter (İ.A./122)

Kâh al giydin kâh kırmızı (İ.A./123)

Aslanoğlu içmiş içmiş (İ.A./126)

Coşkun coşkun ben kaynadım (İ.A./127)

Ağla şu gözlerim ağla (İ.A./136)

Zülüfleri kelep kelep (İ.A./136)

Neler geldi neler geçti (İ.A./136)

Beni ne ağlatırsın zari zari (İ.A./138)

İkilemeler

Adap erkan : Âdab ile erkân yol olmayınca (İ.A./2)

Gece gündüz : Gece gündüz daim zar olmayınca (İ.A./3)

Leyl ü nehar : Leyl ü nehar ağlar dahi gülemez (İ.A./3)

Kadir kıymet : Kadr ü kıymet bilemezsin de (İ.A./3)

Olur olmaz : Kulak vermem olur her olmaz söze (İ.A./3)

Dün ü gün : Dünü günü ezberimde ivirdim (İ.A./8)

El pençe : Mürvet dedim el pençeye oturdum (İ.A./9)

Âh u zâr : Yatar idim âh u zârınan kanda (İ.A./10)

Deli divane : Koy desinler sana deli divane (İ.A./16)

Akıl fikir : Aklım fikrim yar eyledim ben sana (İ.A./19)
Yer gök : evvel baştan yerin göğün bünyadı (İ.A./20)
Bağ bostan : Durakları irfan bağ ile bostan (İ.A./25)
Bal kaymak : Kaymak ile yiyin baldır efendi (İ.A./29)
Fakir fukara : El fakiri fukaradan olasın (İ.A./31)
Tecella ve temenna: Temennaya tecellaya gelenler (İ.A./32)
Zahir ü batın : Kul Himmet'im eyder zahir ü batın (İ.A./32)
Can u dil : Can u dilden sevenlerin canısın (İ.A./35)
Şems ü kamer : Tarikat içinde şems ü kamer (İ.A./35)
Lâl ü gevher : Yüküm lâl ü gevherdir (D.K./7)
Ar namus : Ar namus gömleğin çıkar eğninden (İ.A./47)
Gam gussa : Gönlümde kalmadı gam gussa zerre (İ.A./49)
Sağ selamet : Sağ selamet Hak selamın verirsem (İ.A./58)
Misk ü anber : Gül kokulu misk ü anber kokuşlum (İ.A./59)
Kil ü kal : Halk içinde kil ü kalde nemiz var (İ.A./77)
Ufak tefek : Ufacık tefecik terceman olanlar (İ.A./78)
Pir ü civan : Ali'dir cünbüşü pir ü civanın (İ.A./86)
Dağlar taşlar : Şu karşıki dağlar taşlar (İ.A./121)
Zevk ü sefa : Sür dünyada zevk ü sefa (İ.A./126)
İş güç : İşim gücüm şeydullahtır (İ.A./128)
Yar ü yoldaş : İbn-i Ummi yar ü yoldaş hem Aliyyü'l-Murteza (İ.A./143)

Deyimler ve Atasözleri

Baş üstünde taşı- : Seni taşırlar mı başlar üstünde (İ.A./2)
Dünyadan teslim ol- : Fatm'Ana dünyadan teslim olunca (İ.A./4)
Ağaç ata bin- : Fatm'Ana ağaç ata binince (İ.A./4)
Elin kuyusunu kaz- :Sen de varıp elin kuyusun kazma (İ.A./16)
Dudak devir- : Onu beğenmeyip dudak devirdi (İ.A./21)
Gözlerine duman çök-: Duman çöktü gözlerinin yoluna (İ.A./21)
El bağla- : El bağlayıp divanına durduğum (İ.A./23)
Ateş düş- : İslam askerine düştü bir ateş (İ.A./24)
Yoluna baş koy- :Canı başı hak yoluna koymayan (İ.A./24)
Gözünü aç- : Gözünü aç sana hoca olurum (İ.A./29)
Söz dinle- : Ben hazırım sen sözümü dinlersen (İ.A./29)

İki gönlü bir et- : İki gönlü anlar hep bir ettiler (İ.A./31)
Yüz sür- : İmam dergahına yüzler sürenler (İ.A./32)
Eteğinden el çek- :Elim eteğinden kesmem ya Ali (İ.A./34)
Elden git- : Yarın fırsat elden gider ya Ali (İ.A./34)
Divan dur- : İmamların divanına durayım (İ.A./36)
Kılıç çal- : Yetmiş bin kafire kılıç çalardı (İ.A./38)
Kendini bil- : İlmin başı dedi kendin bilesin (İ.A./39)
Dünyaya gel- : Anamın rahminden dünyaya geldim (İ.A./42)
Boyun eğ- : Kanber kulluk edip boyun eğdi (İ.A./44)
Baş et- : Kul Himmet ile baş edemez deyü (D.K./6)
Sabrın sonudur selamet (D.K./9)
Ciğer kebap ol- : Ciğer kebap oldu köze (D.K./10)
Eteğini tut- : Gerçeğin eteğin tutup (D.K./10)
Gönül yık- : Arif ol cihanda bir gönül yıkma (D.K./12)
Sır ol- : Mehdi mağarada sır olup gitti (İ.A./46)
Hatır yık- : Hatırlar yıkarsın gönül sarmazsın (İ.A./47)
El etek tut- : El verip eteğin tuttuğum Ali (İ.A./49)
Cihana kalem çal- : Cebrail cihana çaldı kalemi (İ.A./62)
Aklını başına devşir- : Kul Himmet aklını başına devşir (İ.A./66)
Belini bük- : Ecel borcu belin büktü Ali'nin (İ.A./67)
Beli bükül- : Atanın ananın beli büküldü (İ.A./70)
Dert yan- : Kime derdim yanıp halim şu deyim (İ.A./73)
Kuyusunu kaz- : Derin derin kuyu kazar avratlar (İ.A./74)
Dil uzat- : Her bir söze sakın dilin uzatma (İ.A./77)
Söz at- : Nâdana söz atıp dile getirme (İ.A./77)
Dile getir- : Nâdana söz atıp dile getirme (İ.A./77)
Kaş çat- : Herkese kaş çatıp fena söyleme (İ.A./77)
Serden geç- : Serden baştan geçip mest üryan idi (İ.A./80)
Taş bas- : Sineme basayım toprağı taşı (İ.A./81)
Kudret kalemini tut- : Kudret kalemini tutan el nedir (İ.A./82)
Düğün bayram et- : Günde düğün bayram etmiş gibidir (İ.A./83)
Tebdili şaş- : Gören ebelerin tebdili şaştı (İ.A./85)
Kanı kayna- : Kanı kaynar ehl-i beytin yoluna (İ.A./97)
Aklını başından al- : Aklımı başımdan alan (İ.A./114)

Arka tutun- : Arka tutunduk onları (İ.A./116)

Murat al- : Hiç murat almadım senden (İ.A./123)

Çifte koş- : Çifte koşa idim anı (İ.A./129)

Gönlünü eğle- : Şah Hüseyin gönlün eğler (İ.A./136)

Kılıç çal- : Kul Himmet'im der ahret havarice kılıç çalmak (İ.A./141)

Özlü Sözler

Hey erenler kimse şaha gidemez

Şah'a Kanber gibi kul olmayınca

Her Kanber'im diyen Kanber olamaz

Âdab ile erkân yol olmayınca (İ.A./2)

Derdmend olmayınca gönül hak olmaz

Âşık olmayınca sine çak olmaz (İ.A./2)

Kâmil olmayınca kemal bulunmaz (İ.A./3)

Canım göz görenin yol varanındır (İ.A./5)

Bir ihsan eylersen vaktinde eyle (İ.A./12)

Erenler ilmine talip olursan

Gördüğün ört görmediğin söyleme (İ.A./15)

Veliden yalan söz lisana gelmez

Benlik eyleyenler Rabb'ini bilmez (İ.A./15)

Gençlik yaza hasret kocalık güze (İ.A./19)

Şeytan benlik ile meydan almadı (İ.A./19)

Bir kız vardır hergiz kuşağı çözülmez

Anasının kande olduğun bilesin (D.K./2)

Sırrını verme hoyrata

Senden alır gider yâda (D.K./4)

Bitmez iş olmaz âlemde (D.K./9)

Dinar ile satın alınmaz cennet (D.K./12)

Geleni severler kaçan kovulmaz (İ.A./47)

İnkâr olan münkir Hakk'a kul olmaz (İ.A./54)

Bir işi işle ki Hakk'a yaraya

Bin söyle kar etmez gönlü karaya (İ.A./68)

Kör düştüğün görmez inkar n'eylesin (İ.A./68)

Bahri olmayanlar ummana dalmaz (İ.A./73)

Aybın görüp elin gıybetin etme
Kendimiz görelim ilde nemiz var (İ.A./77)
Her gördüğün bala parmağın batma
Lezzeti çıkmayan balda nemiz var (İ.A./77)
Pazarında gül alırlar satarlar
Koklaşuben canı cana katarlar
Gerçekleri bir kıl ile yederler
Müminlere hulle donu biçilir (İ.A./88)
Kişi eksikliğin özünde bulsa
Dervişlik müminlik alametidir (İ.A./90)
Amel olmayınca Hakk'a varılmaz
Mürvet demeyince dara durulmaz
Şimdiki insana öğüt verilmez
Eğer arif isen hemen usul dur (İ.A./92)
Kul Himmet'im haklı nefes tutulmaz
Burda kalbe giren orda atılmaz
Türap olmayınca Hakk'a yetilmez
Türap gibi ayaklarda basıl dur (İ.A./92)
Muhabbet edenler muradın alır
Muhabbet ehli de birbirin bulur (İ.A./98)
Bin bilirsen bir haber al birinden (İ.A./99)
Dosta bilişmek gerek
Aşina düşmek gerek
Muhabbet envarında
Hallolup pişmek gerek (İ.A./109)
Şimdi başlar ayak oldu (İ.A./123)
Kıldan köprü yaratmışsın
Ne hoş hayıra batmışsın
Şöyle tasarruf tutmuşsun
Kulun nice geçsin ordan
….
Sen kadı ol biz varalım
Hak divanına duralım
Hele sen geç biz görelim

Kulun sonra geçsin ordan (İ.A./123)
Arif olan kallaş olan
Bellidir meyli boş olan
Vefasıza yoldaş olan
Menzile yete mi dersin (İ.A./124)
Sırrını verme hoyrata
Senden alır gider yâda (İ.A./124)
Varma yezidin yanına
Kokusu siner tenine (İ.A./133)
İnsanın insanıdır itibarı (İ.A./138)
Er arifi sever cahil nadanı
Cihanda herkesin var bir şikârı (İ.A./138)
Kerkesin işidir murdara konmak
Reva mıdır zağa vermek şikârı (İ.A./138)

Sonuç olarak, deyişlerini mısra mısra gözden geçirerek çeşitli başlıklarla takdim ettiğimiz bu kadar dil malzemesi, aslında Kul Himmet'in dilimize ve dolayısıyla kültürümüze ne denli hizmet ettiğini ortaya koymaktadır. Deyişleriyle asırlardır aramızda yaşayan ozanımız, duygu ve düşüncelerini, sevinç ve üzüntülerini Türkçenin en gökçe kelimeleriyle ve yine Türkçenin kudretli nefesiyle terennüm etmiş, bir bakıma ebedileşmiştir. O, Türkçeyi, Türkçe onu sonsuza uğurlamıştır.

Nüzhet, Sadettin, *Bektaşi Şairleri ve Nefesleri cilt 1-2*, İstanbul,1944, s.170.

[1] Kabaklı, Ahmet, Türk Edebiyatı, II. Cilt s.431, Türk Eğitim Vakfı Yayınları, İstanbul – 2006
Büyük Türk Klasikleri, VI. Cilt s. 12, Söğüt Yayıncılık, İstanbul 2004

Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, V. Cilt s. 434, Dergâh Yayınları, İstanbul -1982

[1] Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, V. Cilt s. 434, Dergâh Yayınları, İstanbul -1982

[1] Çoban, İrfan, Kul Himmet, Görümlü Köyü Kul Himmet Sevgi ve Dostluk Derneği, s.7, Tokat - 1997

[1] Kabaklı, Ahmet, Türk Edebiyatı, II. Cilt s.431, Türk Eğitim Vakfı Yayınları, İstanbul – 2006

[1] " Kızılbaşlıkla müttehem olan kimselerin defterleri sureti gönderildiği ve şer'ile teftiş olup (suçu) sabit olursa idam edilmeleri…" Aslanoğlu İbrahim, Pir Sultan Abdallar, s.49.

[1] Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, V. Cilt s. 434, Dergâh Yayınları, İstanbul – 1982,

Aslanoğlu, İbrahim, Kul Himmet, Ekin Yayınları, İst. 1997, s.7.

Özmen, İsmail, Alevi-Bektaşi Şiirleri Antolojisi -2-, Kültür Bkanlığı Yayınları, 1998, Ankara, s.289-290.

[1] Değerli Halk bilimi araştırmacısı Doğan Kaya şiirlerinin sayısı hakkında şunları söylemektedir: "Kul Himmet hakkında en son ve en derli-toplu çalışmayı ortaya koyan İbrahim Aslanoğlu'nun kitabında, ona ait 143 şiir bulunmaktadır. Aslanoğlu, kitabında önceki yayınlardaki ve yirmiden fazla cönkteki Kul himmet mahlaslı şiirlerle bu sayıya ulaşmıştır. Şiirlerin ölçülerine göre dağılımı şu şekildedir: 7 heceli 1, 8 heceli 26, 11 heceli 104 ve aruz vezni ile 7. Kul Himmet'in ilk defa 36 şiiri yayımlanmış ve Cahit Öztelli tarafından bu sayı 87'ye ulaştırılmıştır. Biz de Aslanoğlu tarafından ulaştığı 143 sayısına 13 şiiri ilâve edeceğiz ve böylelikle Kul Himmet'in 156 şiiri edebiyatımızda yer almış olacaktır." Kul Himmet: Âşık Edebiyatı Araştırmaları. İstanbul 2000: 421-432.

Ancak, İbrahim Aslanoğlu'nun kitabında ve Doğan Kaya'nın makalesinde yer alan deyişleri karşılaştırdığımızda üç tanesinin daha ortak olduğunu tespit ettik. (Doğan KAYA - 3. şiir ile İ.A.- 9. şiir, D.K.- 8.şiir ile İ.A. - 132.şiir, D.K. -11 şiir ile İ.A. - 91. şiir aynı bazı kelimelerde farklılıklar olsa da genel itibariyle aynı şiirler.) Böylece Kul Himmet'in şiir sayısı iddia edildiği gibi 156 değil, 153 adettir.

[1] İ.A kısaltması İbrahim Aslanoğlu'ndan, D.K. kısaltması ise Doğan Kaya'dan alınanları göstermektedir.